

УРЯДОВА УПОВНОВАЖЕНА З ПИТАНЬ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
«ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ: ПРАВОВИЙ ВИМІР»

Міжнародна науково-практична конференція
15 червня 2023 р.

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 305:34»364»(062.552)
Г34

Укладачі:
Верхотурова-Коновалова М., Козлова Ю.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Науково-дослідного інституту публічного права
(протокол № 7 від 9.06.2023 року)

Г34 Гендерна політика в умовах воєнного стану: правовий вимір : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції 15 червня 2023 р. Науково-дослідний інститут публічного права. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. – 346 с.

ISBN 978-617-8263-41-6

Видається в авторській редакції. Редакційна колегія організаційного комітету Урядової уповноваженої з питань гендерної політики та Науково-дослідного інституту не завжди поділяє погляди, думки, ідеї авторів та не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами для публікації.

У виданні зібрані тези, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Гендерна політика в умовах воєнного стану: правовий вимір», які містять дослідження із проблем.

УДК 305:34»364»(062.552)

ISBN 978-617-8263-41-6 © Урядова уповноважена з питань гендерної політики, 2023
© Науково-дослідний інститут публічного права, 2023

Сорока Л.

ЦИФРОВЕ НАСИЛЬСТВО ЩОДО ЖІНОК І ДІВЧАТ 175

Терещук М.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА РОЛІ ЖІНОК
ТА ЧОЛОВІКІВ У ВІЙСЬКОВОМУ КОНТЕКСТІ 178

Timofeyeva L.

HARASSMENT IN THE WORKPLACE:
CRIMINAL LAW ASPECT 182

Філатов В.

ФІКСАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В СТРАТЕГІЯХ
ПЕРЕХІДНОГО ПРАВОСУДДЯ 187

Фулей Т.

ОБМЕЖЕННЯ ПРАВА ВІЛЬНО ЗАЛИШАТИ ТЕРИТОРІЮ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ:
ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ 193

Хардель Р., Хардель М.

ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ КОМПЛЕКТУВАННЯ СИЛ
ОБОРОНИ УКРАЇНИ ОСОБОВИМ СКЛАДОМ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ 203

Харченко А.

ГЕНДЕРНА ДИСКРИМІНАЦІЯ
ЖІНОК ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ 206

Шатрава С., Зінченко Д.

ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ
ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ 211

РОЗДІЛ 2
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ РЕЗОЛЮЦІЇ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН 1325
«ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА»
В ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Боровик А., Властиміл Віцен

СИСТЕМА АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ФОРМУВАННЯ
ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ 216

2. Bhatia A, Fabbri C, Cerna-Turoff I, et al. Violence against children during the COVID-19 pandemic. *Bull World Health Organ* 2021;99:730–8. URL: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/34621091/>

3. Technology-facilitated violence against women: Taking stock of evidence and data collection. OCHA, 2023. URL: <https://reliefweb.int/report/world/technology-facilitated-violence-against-women-taking-stock-evidence-and-data-collection>

4. Report of the Special Rapporteur on Violence against Women, Its Causes and Consequences on online violence against women and girls from a human rights perspective. A/HRC/38/47 UN. Human Rights Council, 2018. URL: <https://digitallibrary.un.org/record/1641160>

5. Avdieieva T. Who is hiding behind digital avatars? Centre for Democracy and Rule of Law, 2021. URL: <https://cedem.org.ua/en/analytics/tsyfrovi-avatory/>

6. Soroka, Larysa (2023) Modern Views on Criminal Liability for Crimes in Outer Space. *Philosophy and Cosmology*, Volume 30, 64-76. <https://doi.org/10.29202/phil-cosm/30/6>

Терещук М.

канд.юрид.наук, старший викладач
кафедри конституційного права та
теоретико-правових дисциплін

Білоцерківського національного аграрного університету

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ТА РОЛІ ЖІНОК ТА ЧОЛОВІКІВ У ВІЙСЬКОВОМУ КОНТЕКСТІ

Війна завжди має серйозний вплив на суспільство та людей, які живуть у зоні конфлікту. Однією зі складних проблем, які виникають у контексті війни, є зміна гендерних ролей та стереотипів.

У військовому контексті, роль жінок та чоловіків може зазнавати значних змін, що може мати як позитивні, так і негативні наслідки для гендерної рівності та прав людини взагалі.

Актуальність дослідження полягає у тому, що зміна гендерних ролей та стереотипів відбувається в умовах війни в більшій мірі, ніж у мирний час. Це може мати важливі наслідки для післямирного відновлення та стабілізації суспільства.

Гендерні стереотипи можуть змінюватися у військовому контексті в залежності від того, які завдання повинні виконувати військові. Однак, ці стереотипи можуть мати значний вплив на розподіл ролей та можливостей для жінок та чоловіків у війську.

У багатьох країнах світу жінки отримали доступ до служби в армії тільки у другій половині 20-го століття. Через гендерні стереотипи, жінки зазвичай були обмежені у доступі до бойових одиниць та високих рівнів командування.

Незважаючи на це, у деяких країнах жінки можуть бути частинами бойових одиниць та виконувати важливі військові завдання, такі як розвідка, лікування поранених та управління технікою. У США, наприклад, жінки можуть служити в будь-якій військовій галузі, включаючи бойові одиниці.

Проте жінки все ще стикаються зі значними перешкодами у розвитку кар'єри та отриманні рівних можливостей в армії. Наприклад, у багатьох країнах жінки все ще не мають доступу до позицій у високих рівнях командування. Крім того, жінки частіше стають жертвами сексуального насильства та дискримінації в армії, що може обмежувати їхні можливості для служби та розвитку кар'єри.

Війна може мати значний вплив на гендерні стереотипи та ролі жінок та чоловіків у військовому контексті. Наприклад, війна може призвести до зміни стереотипів про те, які ролі повинні виконувати жінки та чоловіки у військовому контексті. Крім того, війна може змінити підходи до питань гендерної рівності та забезпечення прав жінок та чоловіків у військовому контексті.

Наприклад, під час війни жінки можуть бути включені у бойові одиниці та виконувати роль бійців, що може призвести до зміни стереотипів про те, що жінки не можуть бути бойовиками. Однак, на жаль, це також може підвищити ризики для жінок, що стикаються з сексуальним насильством та дискримінацією у військовому середовищі.

З іншого боку, під час війни може збільшуватись значення таких ролей, як медичного персоналу та логістичного забезпечення, де жінки можуть мати певні переваги завдяки своїм соціальним та комунікативним навичкам. Таким чином, війна може сприяти зміні гендерних ролей та стереотипів щодо можливостей жінок та чоловіків у військовому контексті.

Отже, дослідження гендерних стереотипів та ролей у військовому контексті є важливим завданням, яке допоможе розуміти та змінювати стереотипи та дискримінацію, що існують у цій галузі. Такі дослідження можуть допомогти враховувати різні потреби та можливості жінок та чоловіків у військовому середовищі та забезпечувати більшу рівність та ефективність військових операцій.

Історія знає багато прикладів жінок та чоловіків, які брали участь у війнах та конфліктах, і їхній досвід є важливим для розуміння ролі статей у військових конфліктах та впливу гендерних стереотипів на їхню участь у цих подіях.

Один з таких прикладів – це війна у Сирії, де жінки взяли активну участь у повстанні та боротьбі проти уряду. Вони займалися різними діяльностями – від бойових дій до медичної допомоги та гуманітарної допомоги. Також жінки стали лідерами в побудові громадських організацій та сприяли розвитку жіночого руху в країні.

Ще один приклад – це жінки-снайперки, які брали участь у Другій світовій війні. Більшість з них були навчені національними арміями, але деякі також брали участь у повстаннях та

партизанському русі. Вони здобували перемоги в боях та сприяли досягненню перемоги над нацистською Німеччиною.

Ці приклади показують, що гендерні стереотипи можуть мати значний вплив на те, як статі беруть участь у війнах та конфліктах. Наприклад, жінки можуть стикатися зі стереотипами про те, що вони не можуть бути ефективними бійцями та що вони повинні залишатися в домі, тим самим ускладнюючи їхню можливість брати участь у війні. З іншого боку, чоловіки можуть стикатися зі стереотипами про те, що вони повинні бути ефективними бійцями та що вони не можуть виявляти слабкість, що може призвести до недооцінки їхніх емоцій та психологічних потреб.

Також важливо зазначити, що війна може впливати на традиційні гендерні ролі. Наприклад, під час війни, коли багато чоловіків віддаляється від своїх родин, жінки можуть взяти на себе роль голови родини та зайнятись роботою та фінансовою підтримкою своїх родин. Також можливо, що війна може привести до зміни стереотипів про те, які професії підходять для чоловіків та жінок. Наприклад, якщо жінки показали себе як ефективні воїни, це може призвести до зміни стереотипів про те, що жінки не підходять для робіт військового характеру.

Отже, приклади з реального життя показують, що гендерні стереотипи можуть мати значний вплив на ролі жінок та чоловіків у військовому контексті, а війна може впливати на традиційні гендерні ролі, змінюючи їх та можливості статей відповідно до ситуації. Тому дослідження гендерних стереотипів та їх впливу на ролі жінок та чоловіків у військовому контексті є важливим, оскільки може допомогти розуміти та попереджати негативні наслідки гендерних стереотипів у війні та конфліктах.